

กรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดโผ GI ในกลุ่มเครื่องปั้น - จักสาน - ผลิตภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ สร้างเม็ดเงินทะลุ 440 ล้านบาท ในปี 2568 ส่งต่ออัตลักษณ์ชุมชนระดับพรีเมียม ครองใจตลาดโลก

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เผยปัจจุบันสินค้าในกลุ่มเครื่องปั้น เครื่องจักสาน และผลิตภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ (ที่ไม่รวมสินค้าเกษตรและสิ่งทอ) ได้รับการขึ้นทะเบียน GI ทั้งสิ้น 27 รายการ จาก 39 จังหวัดทั่วประเทศ สามารถสร้างมูลค่าตลาดรวม 440 ล้านบาท ในปี 2568 ซึ่งสถิติดังกล่าวไม่เพียงสะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานระหว่างทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาของผู้คนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงคุณค่า มาตรฐาน คุณภาพ และความมีชื่อเสียงของสินค้า GI ไทย ที่ได้รับการยอมรับทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดเผยว่า กรมฯ มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนผ่านการขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าอัตลักษณ์ชุมชนของไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนนโยบาย 10 Plus ด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล ในมิติ SMEs Plus ที่มุ่งสร้างความสามารถการแข่งขันและโอกาสให้กับผู้ประกอบการไทย และนโยบายของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางศุภจี สุธรรมพันธุ์) ที่ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการสร้างความเข้มแข็งให้ SMEs ผ่านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนด้วย GI โดยสินค้า GI นั้นมีจุดเด่นที่คุณภาพและอัตลักษณ์เฉพาะซึ่งมีความเชื่อมโยงกับแหล่งผลิต ทั้งภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้สินค้า GI มีความโดดเด่นแตกต่าง ประกอบกับการควบคุมคุณภาพการผลิตอย่างเข้มข้น จึงช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและสร้างการยอมรับในกลุ่มผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ

ปัจจุบันประเทศไทยมีสินค้า GI ทั้งสิ้น 256 รายการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าในกลุ่มเกษตรและการแปรรูปจากสินค้าเกษตรรวมกว่า 210 รายการ สินค้าในกลุ่มที่เหลือมีหลากหลายประเภท เช่น สิ่งทอ เครื่องปั้น เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งล้วนมีความน่าสนใจและเป็น Soft Power ของไทยที่นานาชาติให้การยอมรับ ทั้งนี้ สินค้า GI ในกลุ่มเครื่องปั้น เครื่องจักสาน และผลิตภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ (ที่ไม่รวมสินค้าเกษตรและสิ่งทอ) ที่สร้างมูลค่าสูงสุด 5 อันดับแรก ในปี 2568 มีดังนี้

อันดับที่ 1 กระจูดพัทลุง ครอบแชมป์สร้างมูลค่าสูงสุด 150 ล้านบาท ในปี 2568 โดยปัจจุบันกระจูดพัทลุงมีราคาจำหน่ายเฉลี่ยอยู่ที่ 300 บาท/ชิ้น เพิ่มขึ้นกว่า 1.5 เท่า เมื่อเทียบกับราคาเดิมก่อนเป็น GI ที่ 200 บาท/ชิ้น กระจูดพัทลุงผลิตในพื้นที่จังหวัดพัทลุงซึ่งเป็นพื้นที่ป่าพรุและพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีสภาพน้ำจืด

น้ำกร่อย และน้ำเค็ม รวมถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์แบบลา구나และภูมิอากาศที่มีฤดูฝนถึง 2 ช่วง ช่วงเดือนตุลาคม - มกราคม และช่วงเดือนพฤษภาคม - กันยายน ทำให้มีความชุ่มชื้นตลอดปี เหมาะต่อการเจริญเติบโตของต้นกระจุต เมื่อนำมาผลิตเป็นเส้นตอกกระจุต จึงมีความเหนียว ไม่เปราะ ไม่แตก และมีขนาดสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ดินเหนียวขาวในพื้นที่ยังช่วยให้กระจุตมีความมันวาว และยืดหยุ่นได้ดี ทำให้กระจุตมีคุณภาพสูงสามารถทำผลิตภัณฑ์จักสานได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งของใช้ในชีวิตประจำวัน อุปกรณ์บนโต๊ะอาหารของตกแต่ง และของที่ระลึก ที่ผ่านกระบวนการออกแบบจักสานและตกแต่งให้ออกมาเป็นสินค้าที่สวยงามหลากหลายตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภค และมีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชาวพัทลุง

อันดับที่ 2 นิลเมืองกาญจน์ สร้างมูลค่าตลาดกว่า 90 ล้านบาท ในปี 2568 โดยปัจจุบันมีราคาจำหน่ายเฉลี่ยอยู่ที่ขึ้นละ 500 - 50,000 บาท นิลเมืองกาญจน์เป็นแร่ธาตุชนิดสีดำสนิท ทึบแสง เนื้อแน่นเนียน มีน้ำหนัก และทนทานต่อการขูดขีดได้มาก ขุดพบได้ในอำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ด้วยลักษณะเฉพาะของภูมิประเทศที่เป็นที่ราบเชิงเขา สลับเนินเขาเตี้ย และมีปล่องภูเขาไฟซึ่งเป็นพื้นที่แอ่งกระทะที่มีแนวภูเขาอยู่รอบนอก จึงมีการขุดพบแร่รัตนชาติต่างๆ ในพื้นที่ โดยเฉพาะนิลที่มีคุณภาพสูงอันเป็นเอกลักษณ์ นำมาผ่านกระบวนการเจียรระไน การเจียเงา และการผลิตออกมาเป็นรูปทรงต่างๆ ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีสินค้าออกสู่ตลาดทั้งในรูปแบบของเครื่องประดับและของใช้ เช่น แหวน สร้อยคอ กระเป๋า และงานประติมากรรม เช่น วัตถุมงคล และองค์เทพเจ้าต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคหลากหลายกลุ่ม

อันดับที่ 3 เส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสาน สร้างมูลค่าตลาดรวมกว่า 43 ล้านบาท ในปี 2568 มีราคาจำหน่ายปลีกได้ถึง 2,500 บาท/กิโลกรัม โดยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 2.5 เท่า จากราคาเดิมก่อนเป็น GI ที่ 1,000 บาท/กิโลกรัม เส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสานเป็นเส้นไหมดิบดีคุณภาพดีที่ผ่านการสาวด้วยมือ ผลิตจากตัวไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านที่เลี้ยงโดยไบหม่อนที่ปลูกขึ้นเองในพื้นที่ 20 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุตรดิตถ์ และอุบลราชธานี มีเอกลักษณ์เฉพาะคือ มีสีเหลืองทอง ความนุ่มนวล ความเหนียว และความสม่ำเสมอ เส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสานสะท้อนถึงวัฒนธรรมการนุ่งห่มผ้าไหมของชาวอีสาน ทำให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาการปลูกหม่อนและเลี้ยงไหม รวมถึงกรรมวิธีการผลิตผ้าไหมจากรุ่นสู่รุ่น ผ้าที่ทอจากเส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสานจึงมีความสวยงาม สวมใส่เย็นสบาย และทั้งตัวอย่างมีน้ำหนัก

อันดับที่ 4 ดินสอพองลพบุรี สร้างมูลค่าตลาดกว่า 25 ล้านบาท ในปี 2568 โดยปัจจุบันมีราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 10 บาท เพิ่มขึ้น 1.7 เท่า จากราคาก่อนเป็น GI ที่กิโลกรัมละ 6 บาท ดินสอพองลพบุรี

ใช้วัตถุดิบจากแหล่งดินมาร์ลในเขตพื้นที่ตำบลท่าแค ตำบลกกโก และตำบลถนนใหญ่ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสลับเนินเขาและภูเขาที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก โดยชุดดินที่พบมากที่สุดในพื้นที่ คือ ชุดดินลพบุรี และชุดดินตาคลี ซึ่งเป็นชุดดินที่มีค่าความเป็นด่างปานกลาง ถึงด่างจัด เมื่อขุดลงไปในระดับที่เหมาะสม จะพบดินมาร์ลที่มีเนื้อสีขาวละเอียด ประกอบกับการมีที่ตั้งอยู่ในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยาและลุ่มน้ำป่าสัก ทำให้มีแหล่งน้ำเพียงพอสำหรับการผลิตดินสอพอง จังหวัดลพบุรีจึงเป็นแหล่งที่พบดินมาร์ลคุณภาพดี มีลักษณะค่อนข้างร่วนและเปราะ มีค่าแคลเซียมคาร์บอเนตอยู่ในระดับสูง เมื่อนำมาผ่านกรรมวิธีการผลิตตามภูมิปัญญาของชาวลพบุรีที่เริ่มจากการร่อน ผสมน้ำ กรองให้ละเอียด แล้วทำให้แห้ง เกิดเป็นสินค้าดินสอพองลพบุรีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นที่รู้จักในวงกว้าง มีการจัดจำหน่าย ทั้งแบบก้อนและแบบผง และสามารถผลิตออกสู่ตลาดได้ตลอดทั้งปี

อันดับที่ 5 หินอ่อนพรานกระต่าย สร้างมูลค่ารวมกว่า 23 ล้านบาท ในปี 2568 มีราคาจำหน่ายแตกต่างกันประเภท ได้แก่ แบบก้อน 10,000 - 12,000 บาท/ลูกบาศก์เมตร แบบแปรรูปจากโรงงาน 600 - 3,000 บาท/ตารางเมตร และสินค้าหัตถกรรม 100 - 450,000 บาท/ชิ้น โดยผลิตจากหินอ่อนคุณภาพดี จากจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีพื้นที่ทางทิศตะวันตกเป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อนลาดลงมาทางทิศตะวันออก พื้นที่ทางตอนเหนือและตอนกลางเป็นเนินเขาเตี้ยๆ สลับที่ราบ และมีลักษณะทางธรณีวิทยาที่ประกอบด้วยหินหลายชนิด ตั้งแต่หินตะกอน หินแปร หินอัคนี และตะกอนร่วน โดยแหล่งหินอ่อนอำเภอพรานกระต่ายจะเป็นแนวเขาพาดอยู่ในทิศทางตะวันออกเฉียงเหนือ - ตะวันตกเฉียงใต้ และพื้นที่เขาสว่างอารมณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นภูเขายอดแหลมและมีความลาดชันมาก ด้วยปัจจัยเหล่านี้ ทำให้หินอ่อนพรานกระต่ายที่ผลิตในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรมีเมล็ดผลึกแร่ละเอียด คงทนแข็งแรง นำมาขัดเงาและแกะสลักได้ดี และมีสีหลากหลาย โดยเฉพาะหินอ่อนพรานกระต่ายสีชมพูที่พบเพียงแหล่งเดียวในประเทศไทย นิยมนำมาใช้ก่อสร้างและทำถนน รวมถึงพัฒนาและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น โตะ แก้ว อี้ หรือชุดโตะหมูปูชา เป็นต้น

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวทิ้งท้ายว่า มูลค่าการตลาดของสินค้าเหล่านี้เป็นเครื่องยืนยันว่า สินค้า GI ไม่เพียงเป็นสินค้าคุณภาพสูง แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยกรมฯ จะเดินหน้ายกระดับมาตรฐานการผลิต การควบคุมคุณภาพสินค้า ตลอดจนการสร้างมูลค่าเพิ่มในมิติต่างๆ ทั้งการสร้างแบรนด์และการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ GI ไทยให้เข้าถึงง่าย โดนใจผู้บริโภคยุคใหม่ เพื่อขยายโอกาสในตลาดสากล และขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืน กรมฯ จึงขอเชิญชวนผู้บริโภคสนับสนุนสินค้า GI ของไทย ซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับของดีมีคุณภาพจากแหล่งผลิตที่แท้จริงเท่านั้น แต่ยังช่วยอนุรักษ์ต่อยอดอัตลักษณ์และภูมิปัญญาของคนไทย สร้างรายได้สู่ชุมชนในระยะยาว